

● دیدگاه

شهید سیدعباس موسوی تنها متعلق به مردم لبنان نبود. او در راه آزادی همه ملت‌های تحت ستم و مستضعفان جهان به جهاد برخاست و جانش را نیز در این راه گذاشت. مسلمان و مسیحی، عرب و عجم او را می‌شناختند و مبارزات بر حق او را می‌ستودند. الیاس مطران شخصیت مسیحی و عضو تریبون وحدت ملی لبنان در این گفت‌وگو دیدگاهش را درباره ابعاد شخصیتی سیدعباس موسوی بیان می‌کند.

■ گفت‌وگوی شاهد یاران با الیاس مطران عضو تریبون وحدت ملی لبنان

سید پرچمدار آزادی مسجدالاقصی و همه اماکن مقدس فلسطین...

همچنان میان ما زنده و حاضر است. تحلیل‌ها و پیشگویی‌های او کاملاً تحقق یافته است. اگر امروزه سخنرانی‌های گذشته او را بازبینی کنیم، احساس می‌کنیم که گویی او از وقوع برخی حوادث آینده باخبر بوده است. اوضاع و تحولات را به گونه‌ای تجزیه و تحلیل می‌کرد که گویی امروز در میان ما است.

به‌طور مثال اگر به مسئله جمع‌آوری اسلحه شبه نظامیان جنگجوی وابسته گروه‌های متخاصم در واپسین روزهای جنگ داخلی لبنان نگاه کنیم، او در سخنرانی‌های آن روز خود میان سلاح مقاومت ضد صهیونیستی و سلاح شبه نظامیان شرکت کننده در جنگ‌های داخلی تفاوت قایل بود. سلاح مقاومت را برای دفاع از مردم جنوب لبنان سلاحی سالم و شریف در برابر تجاوز گری مستمر دشمن صهیونیستی و آزاد سازی سرزمین‌های اشغالی می‌خواند. سید شهید نقش مهمی در تبیین اهداف واقعی سلاح مقاومت در مقایسه با سلاح دیگران ایفا کرد. گویی که او قطعنامه ۱۵۵۹ شورای امنیت سازمان ملل متحد در ارتباط با خلع سلاح حزب‌الله و یا کنفرانس‌های سازش که هر چند مدت یک‌بار برپا می‌شود را پیش‌بینی کرده بود. نکته قابل توجه این است که او در سال‌های آخر حیات خود، موضوع بخش اشغالی کشتزارهای شبعاء در مرز فلسطین اشغالی را مطرح نمود و بر لبنانی بودن این سرزمین و بر لزوم تلاش برای آزاد سازی آن تأکید کرد که بسیاری از محافل لبنانی نیز با این طرح سیدعباس موسوی اعلام همبستگی کردند. زیرا، رژیم صهیونیستی و برخی محافل بین‌المللی همچون سازمان ملل متحد در آن مرحله کوشیدند تا هویت و موقعیت لبنانی منطقه اشغالی شبعاء را نادیده بگیرند و آن را در چارچوب قطعنامه ۲۴۲ سازمان ملل متحد گنجانند. امروزه نیز شاهدیم که برخی محافل داخلی و خارجی می‌کوشند درباره هویت لبنانی کشتزارهای

انجام برسانند. به‌طور مثال فعالیت‌های حوزه مقاومت را از حوزه‌های اجتماعی و سیاسی جدا کرد. در زمان او پیکار سیاسی روی مسایل دینی اثر منفی بر جای نمی‌گذاشت. عملکرد دینی نیز بر پیکار سیاسی حزب‌الله اثر منفی نداشت. همه این برنامه‌ها در راستای تقویت جایگاه حزب‌الله صورت گرفت و در نتیجه، دستاوردهای چشمگیری به ارمغان آورد که در جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶ به روشنی شاهد آن بودیم. اکنون سیدحسین نصرالله دبیرکل حزب‌الله این راه و روش را دنبال می‌کند اما، بی‌تردید شالوده این راهکار در زمان آن سید شهید پایه گذاری شده است. از شهادت سیدعباس موسوی ۱۷ سال گذشت! اکنون اوضاع لبنان را در غیاب آن شهید بزرگ چگونه ارزیابی می‌کنید؟ به‌رغم گذشت این مدت طولانی از شهادت سیدعباس موسوی بی‌تردید احساس می‌کنم که او

جناب‌عالی به‌عنوان یک شخصیت مسیحی لبنان عملکرد شهید موسوی در دوران تصدی مسئولیت دبیرکلی حزب‌الله را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ بی‌تردید، روحانیون مسلمان و مسیحی لبنان هرگز اندیشه‌ها و دیدگاه‌های شهید سیدعباس موسوی را در حوزه‌های دینی و فلسفی و فلسفه ادیان، و نیز در زمینه مخالفت با برخی پدیده‌های فکری که امروزه به نام دین، چهره اسلام اصیل را خدشه دار می‌کنند، فراموش نخواهند کرد. من معتقدم که محافل مسیحی - صهیونیست امریکا از این پدیده‌های افراطی حمایت می‌کنند. بر این واقعیت تأکید می‌کنم که سیدعباس موسوی، این رهبر فرزانه در دوره تصدی مسئولیت دبیرکلی حزب‌الله همواره می‌کوشید با سخنرانی‌های شیوا، ژرف و دلنشین خود، اوضاع اجتماعی و سیاسی لبنان را سامان دهد، و در این زمینه نقش مؤثر و اساسی ایفا نمود.

او ضمن اینکه انسانی بسیار فروتن بود و هرگز خودنمایی را دوست نداشت اما، در عین حال از لحاظ دینی و سیاسی و جهان بینی، انسانی دور نگر و ژرف اندیش بود. رفتارش بسیار ساده و خودمانی بود و از تکبر و فخر فروشی پرهیز می‌کرد. اخلاق و رفتار او در مقایسه با همه سیاستمداران و دولتمردان لبنانی که در آن دوره می‌زیسته‌اند منحصر به فرد بود و با همگی آنان تفاوت کلی داشت.

سید شهید زمانی که در مقام دبیرکلی حزب‌الله قرار گرفت، عملیات مقاومت در برابر اشغالگران صهیونیست در جنوب لبنان دگرگون شد و روند صعودی به خود گرفت زیرا، شخصیت منحصر به فرد سید به گونه‌ای بود که شرح وظایف نهادهای حزب‌الله را از یکدیگر جدا کرد. تا وظایف و مسئولیت‌های هر کدام از نهادها با یکدیگر تداخل پیدا نکنند و هر نهادی مسئولیت خود را به نحو مطلوب به سر

او ضمن اینکه انسانی بسیار فروتن بود و هرگز خودنمایی را دوست نداشت اما، در عین حال از لحاظ دینی و سیاسی و جهان بینی، انسانی دور نگر و ژرف اندیش بود. رفتارش بسیار ساده و خودمانی بود و از تکبر و فخر فروشی پرهیز می‌کرد. اخلاق و رفتار او در مقایسه با همه سیاستمداران و دولتمردان لبنانی که در آن دوره می‌زیسته‌اند منحصر به فرد بود و با همگی آنان تفاوت کلی داشت.

یکی از سیمینارهای مسئولان احزاب اسلامی و مسیحی لبنان.

همه مخالفت‌هایی که در دوران سید شهید با روند سازش به عمل آمده بود، امروزه نشان داد که سیدعباس یکی از اولین کسانی بود که هرگونه سازش را مردود می‌دانست. شکست روند سازش نیز درستی دیدگاه‌های او را ثابت کرده است. به هر حال می‌توان گفت که مسئولیت‌های سنگین و جایگاه و موقعیت او هیچ تأثیری بر منش متواضعانه او نداشته است. او به‌رغم انبوه فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی یک انسان مهربان، ساده و خوش برخورد بود و هیچ دوگانگی در شخصیت فروتن و ساده و شخصیت سیاسی و اجتماعی او دیده نمی‌شد.

شهید موسوی در آخرین سال جنگ داخلی به دبیرکلی حزب‌الله انتخاب شد. نقش او در زمینه برقرار صلح و ثبات در جامعه لبنان چگونه بوده است؟

شهید سیدعباس موسوی در یک مرحله انتقالی و حساس به‌عنوان شخصیتی الگو و پیشگام در صحنه سیاسی لبنان ظاهر شد. در دوره‌ای که او به دبیرکلی حزب‌الله برگزیده شد، جنگ داخلی لبنان متوقف و این کشور وارد مرحله تلاش برای برقراری صلح داخلی و همزیستی مسالمت آمیز شد. در همان مرحله عملیات مقاومت ضد صهیونیستی در نوار اشغالی جنوب لبنان از نظر کیفی و کمی ابعاد تازه‌ای به خود گرفت، و به طرز چشمگیری

گسترش یافت، و مورد استقبال افکار عمومی جهان عرب قرار گرفت. یکی دیگر از شاخص‌های این دوره همسویی و همگرایی نیروهای مخالف طرح‌های صهیونیستی و امریکایی در منطقه با مقاومت لبنان بود که شهید سیدعباس نقش برجسته و محوری در این همسویی ایفا کرد. فراموش نکنیم که مقاومت با برخورداری از پشتیبانی اعراب و مسلمانان در شیوه عملیات مقاومت ضد صهیونیستی تحول کیفی ایجاد کرد.

در ارتباط با پشتیبانی از آرمان فلسطین و انتفاضه در سرزمین‌های اشغالی، شهید موسوی در بسیاری از همایش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی شرکت کرد و در گفت‌وگو با اندیشمندان بزرگ و شخصیت‌های سیاسی و فرهنگی، ابعاد و پیامدهای اجلاس مادرید را برای آنان تشریح کرد. این تلاش‌ها در شرایطی صورت گرفت که زمزمه برپایی کنفرانس مادرید و گفت‌وگوهای سازش در اسلو به گوش می‌رسید. شهید موسوی در چنین شرایطی و به منظور رویارویی با گفت‌وگوهای سازش به زمامداران مقاومت دستور داد دامنه عملیات کوبنده‌شان را بر پیکر دشمن صهیونیستی گسترش دهند، و با انجام عملیات کیفی، آسیب جدی بر نظامیان آن رژیم وارد کنند که در نتیجه این عملیات برخی از پایگاه‌های اشغالگران در نوار مرزی جنوب لبنان آزاد شد.

بی‌تردید این عملیات مردم لبنان و ملت‌های منطقه را شگفت‌زده کرد. برای مردم لبنان غیر منتظره بود.

شعبا شک و تردید القاء نمایند، و چه بسا مرحوم سیدعباس موسوی از آن روز در برابر این توطئه‌ها ایستادگی کرد.

جناب‌عالی عضو کمیته دفاع از مردم فلسطین و مبارزه با برنامه‌های عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی هستید. نقش شهید موسوی در تلاش‌های همه‌جانبه برای آزاد سازی فلسطین را چگونه می‌بینید؟

همه می‌دانند که سیدعباس موسوی علاوه بر اینکه رهبری حزب‌الله و مقاومت اسلامی لبنان را بر عهده داشت، مسئولیت دفاع از آرمان فلسطین، و حقوق ملت فلسطین و لزوم تلاش برای آزادی همه سرزمین‌های اشغالی فلسطین را که میان دریای مدیترانه و رود اردن واقع شده بر عهده گرفته بود. او معتقد بود که مسجد الاقصی و بیت‌المقدس و همه اماکن مذهبی شهر قدس و سرتاسر سرزمین‌های اشغالی متعلق به فلسطینی‌هاست. سیدعباس همواره این موضع اصولی را در سخنرانی‌های خود، در همایش‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی، تظاهرات و گردهمایی‌های که در اماکن گوناگون برگزار می‌شد بیان می‌کرد. در آن دوره که در کمیته قومی-عربی مبارزه با عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی عضویت داشتیم، به یاد دارم که سید در برخی جلسات این کمیته شرکت می‌کرد، و درباره عواقب عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی هشدار می‌داد. او همچنین اعراب را از

همه می‌دانند که سیدعباس موسوی علاوه بر اینکه رهبری حزب‌الله و مقاومت اسلامی لبنان را بر عهده داشت. مسئولیت دفاع از آرمان فلسطین، و حقوق ملت فلسطین و لزوم تلاش برای آزادی همه سرزمین‌های اشغالی فلسطین را که میان دریای مدیترانه و رود اردن واقع شده بر عهده گرفته بود. او معتقد بود که مسجد الاقصی و بیت‌المقدس و همه اماکن مذهبی شهر قدس و سرتاسر سرزمین‌های اشغالی متعلق به فلسطینی‌هاست.

مردم می‌گفتند این انسان آرام، فروتن و بی‌ادعا چگونه توانسته در یک مدت کوتاه این دستاوردها را برای مقاومت رقم بزند، و در عملیات مقاومت تحول کیفی ایجاد کند؟ او در عین حال با احزاب و سازمان‌های گوناگون سیاسی لبنان از جمله جریانات اسلامی و ملی روابط دوستانه برقرار کرد، که تا پیش از او چنین روابطی وجود نداشته و یا معمول نبوده است.

حزب‌الله در دوران دبیرکلی شهید موسوی چه خدماتی به مردم ارائه داد؟

در حقیقت ارائه خدمات اجتماعی از سوی حزب‌الله به مردم محروم لبنان از زمان شهید سیدعباس موسوی آغاز شد. در زمستان سال ۱۹۹۱ هنگامی که منطقه بقاع با سرمای شدید و یخبندان مواجه شد. ماشین امداد رسانی حزب‌الله به کمک مردم محروم منطقه شتافت. در آن زمستان سرد سیر و پر برف و باران، کاری از دست دولت لبنان ساخته نبود. هنگامی که سرما به بسته شدن راه‌های ارتباطی و قطع شبکه‌های آب و برق منجر شد، سیدعباس ضمن انتقاد از ناتوانی و بی‌تفاوتی دولت، خطاب به مردم گفت که ما با مژه‌های چشمانمان به شما خدمت می‌کنیم. او این شعار را به واقعیت تبدیل کرد، و با امداد و کمک رسانی به موقع حزب‌الله مردم را از سرمای شدید نجات داد. مردم شهر بعلبک و روستاهای اطراف آن دست‌های پر مهر و محبت سیدعباس موسوی را فراموش نمی‌کنند. گمان کنم دعای خیر آنان در دفتر اعمال او جاودان خواهد ماند. ■

پیامدهای کنفرانس سازش مادرید برحذر می‌داشت. گویی که او می‌دانست که توطئه‌هایی برای به سازش کشاندن دولت‌های عرب در کار است. بنابر این شهید موسوی با سخنرانی در تظاهرات و گردهمایی‌های مردمی، همه طرح‌های سازش کارانه از جمله چشم پوشی از ۸۵ درصد از سرزمین‌های فلسطین و مخالفت با بازگشت پناهندگان فلسطینی به میهن‌شان و اندیشه مذاکره با دشمن صهیونیستی را به شدت محکوم کرد.

رفتار سید چگونه بود؟

سیدعباس به‌رغم دورنگری و دیدگاه‌های استراتژیک و به‌رغم همه ویژگی‌هایی که داشت، انسانی فروتن بود و به مردم عشق می‌ورزید، و همواره میان آنان می‌نشست و به مشکلات آنان رسیدگی می‌کرد. او به روشنی مشکلات جامعه را تشخیص می‌داد، و آن را رسیدگی می‌کرد. گذشت زمان ثابت کرد که تشخیص و درمان او درست بوده است. به‌طور مثال